

Més bisbats amb episcopat valencià o formats a l'Estat

Avui pren possessió com a nou de bisbe de Terrassa Salvador Cristau, català format a Toledo

En breu s'hauria de substituir el bisbe de Girona, després el de Sant Feliu de Llobregat i més endavant seria el torn del cardenal Omella

El 60% dels bisbes catalans han fet la formació eclesiàstica fora del país. Catalunya té cinc bisbes catalans, quatre provinents de València i un d'Aragó, però només quatre s'han format aquí: els de Tarragona, Urgell, Girona i Vic. L'altre bisbe català, el de Terrassa, que avui pren possessió del càrrec, s'ha format a Toledo.

Des de Catalunya s'ha reivindicat històricament que els bisbes siguin catalans i, sobretot, que estiguin formats aquí, on l'Església ha estat tradicionalment incardinada amb el país, la seva cultura i la seva llengua i des dels anys seixanta identificada amb l'obertura proposada pel Concili Vaticà II i on, per tant, és de tendència progressista. El document episcopal *Arrels cristianes* de Catalunya del 1985 n'és un exemple. Les altres diòcesis de l'Estat es consideren conservadores, fins i tot ultraconservadores, i històricament identificades amb el nacionalisme espanyol. No han reconegut les especificitats de Catalunya com a poble i, al contrari, han volgut diluir l'Església catalana. En aquests moments, hi ha sis bisbes catalans formats a València, Aragó, Toledo i Navarra.

A finals de l'estiu el Vaticà tenia a Catalunya quatre places de bisbe per cobrir: el de Terrassa, perquè el bisbe Saiz Meneses havia estat traslladat a Sevilla; el de Girona, perquè el bisbe Francesc Pardo havia presentat la seva renúncia per edat; el de Solsona, on Xavier Novell va renunciar al càrrec per casar-se, i també hi havia la vacant del cardenal Omella, que també ha arribat a l'edat de jubilació, 75 anys. En aquest darrer cas, però, ja se sap que Roma allargarà encara uns anys el mandat del prelat perquè és l'home de confiança del papa Francesc a l'Estat, una pràctica habitual.

Entre principis de novembre i principis de desembre, amb un mes de diferència, el papa Francesc, per consell del cardenal arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella (president de la Conferència Episcopal Espanyola i des del 2014 membre de la Congregació dels Bisbes, que és l'òrgan del Vaticà que té l'última paraula en els nomenaments), van fer dues eleccions: la de Salvador Cristau per a Terrassa i la de Francesc Conesa per a Solsona. El primer, que ja era el número dos en aquesta diòcesi, és català però s'ha format a Toledo, i l'altre, que fins ara era el bisbe de Menorca, és valencià format a la Universitat de Navarra (Opus Dei).

Davant la realitat que novament el Vaticà no ha tingut en compte el clergat català a l'hora de nomenar bisbes (tot i que sí que són de parla catalana), diversos sectors de l'Església catalana ja s'han queixat. Són molts (capellans, religiosos, entitats de fidels i fidels de base) els qui en vista del darrer moviment del Vaticà de triar un valencià per a Solsona s'han preguntat si entre els capellans de la diòcesi de Solsona, en primer lloc, o si entre les desenes de capellans catalans, en segon terme, no n'hi havia cap d'apte per ocupar la cadira que deixava Novell.

"Els fidels estem tips que en les nostres esglésies ens baixin del cel bisbes amb paracaigudes, desconeguts de la pròpia comunitat", manté Lluís Busquets i Grabulosa, membre de Cristianisme al Segle XXI, que critica que "el papa va parlant de sinodalitat, entenent l'Església com a poble de Déu en camí amb tots els membres corresponsables, però a l'hora de nomenar bisbes, on para aquesta corresponsabilitat?".

“Els bisbes han d'estar incardinats amb el poble a què han de servir”, manté Joan Amorós, president de la Fundació Occitano-Catalana i promotor de l'associació [Effathà.cristiansdebase.cat](http://effathà.cristiansdebase.cat). Just abans de saber-se aquests dos darrers nomenaments, Effathà havia enviat una carta als bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) instant-los a fer alguna cosa per “canviar radicalment la tendència actual de nomenament de bisbes formats fora de Catalunya, totalment allunyats del sentiment d'arrelament a la cultura i la llengua catalanes, desconexors de la nostra història i aliens a la nostra realitat nacional”.

Effathà posava sobre la taula la petició que “els nomenaments s'haurien de fer de forma participativa” i recordava que “les jerarquies eclesiàstiques no poden ser còmplices de l'establishment que impera a l'Estat espanyol i que menysté i perjudica de manera sistemàtica Catalunya i la seva gent en tots els aspectes: cultural, lingüístic, econòmic i social, i n'impedeix el desenvolupament com a poble”. L'activista Joan Amorós assegura que “cap bisbe ha contestat” a la seva carta i mostra la seva preocupació pels nomenaments que encara s'han de fer de manera immediata: el del bisbe Francesc de Girona, que ja té 75 anys, i el del bisbe Cortès de Sant Feliu de Llobregat, que aquest 2022 també arriba a l'edat de jubilació.

El nomenament “a dit” preocupa. “On queda la sinodalitat?”, es pregunta Neus Forcano, membre de l'associació de dones d'Església Alcem la Veu. La teòloga recorda que “estem en un procés sinodal d'Església i des del Vaticà s'ha convidat totes les comunitats, grups i parròquies a reflexionar sobre aquest tema”. Explica que “l'Església sinodal és aquella de comunió compromesa amb la seva realitat”, i “inclou aquesta consciència que els laics i laïques han de tenir respecte a la gestió i direcció de les comunitats i, per tant, han de tenir també un paper per decidir”. I conclou: “Tant parlar de l'Església que es mou i que ens movem tots junts, i després resulta que els càrrecs sembla que no tinguin res a veure amb la vida i l'experiència de comunitat. Aquí hi ha una contradicció molt gran.” Pel que fa a l'elecció de bisbes de fora del país, Forcano recorda: “Ja quan estudiàvem ciències religioses a l'Institut de Ciències Religioses de Barcelona es parlava d'un concepte eclesial molt important: l'Església local.” “L'Església local –explica– és un concepte del cristianisme que dona força a la comunitat arrelada al lloc. La comunitat de fe no és una comunitat abstracta o un grup ideològic; està arrelada en un espai, en un país, en una cultura i en una llengua, i el concepte d'Església local dona molta importància a preservar això. Fent l'elecció de bisbes com s'ha fet, es vulnera el principi de l'Església local.” “Penso que Catalunya té prou clergat i prou bisbes auxiliars preparats per poder fer-se càrrec d'una diòcesi catalana”, opina Pere Fàbregues, president de Grup Sant Jordi en Defensa i Promoció dels Drets Humans. “No critico que portin algú de fora, però un bisbe de fora s'ha d'adaptar i no és el mateix que una persona que des de sempre ja ha estat en un lloc”, manté. “Hi ha un problema històric en la manera de nomenar els bisbes a tot el món, no només a Catalunya, i és aquest dèficit de participació de la base. Per tant, ara que es parla del Sínode i d'un camí sinodal de l'Església, que vol dir més participació, aquest tema s'hauria d'abordar”, indica Carles Armengol, president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, que diu que si no s'aborda la sinodalitat “la desconexió de la jerarquia amb el poble i, fins i tot, amb el clergat, pot ser molt gran”. Aquesta manera de fer de l'Església demostra, segons l'exmembre fundador d'Església Plural, Josep Torrens, que “té por de perdre el poder”.

Espanyolitzar “A Catalunya –sosté Carles Armengol– tenim un problema específic, i és que històricament hi ha hagut la ingerència de l'Estat i de l'Església espanyola pel que ells entenen normalitzar l'Església catalana, que no és altra cosa que espanyolitzar-la.” “Aquesta tendència ve de segles. Recordem que al bisbe Torres i Bages, quan ja era bisbe de Vic, el van voler traslladar a una diòcesi castellana”, explica Armengol. Manté que això és el que continua passant i que “en les seves memòries Aznar explica com va intentar influir per la successió a Barcelona”. Pel president de la Lliga, “en el conjunt de l'Església espanyola hi ha aquesta voluntat uniformitzadora i, com que no entenen el fet diferencial, per ells tant és nomenar un bisbe per a Conca que per a Barcelona”. Pugen els preconciars Josep Torrens, d'Església Plural, és molt pessimista: “L'Església catalana com a model d'Església oberta i renovadora i sensible a la identitat del país, s'ha acabat.” “Això vol dir –diu– que la generació de persones identificades amb el Vaticà II que tenien capacitat de decisió a les diòcesis per impulsar

moviments de reforma, i canvis importants tant des del punt de vista estructural i doctrinal com pastoral de l'Església, siguin capellans, bisbes, teòlegs, pensadors o religiosos, s'ha acabat i puja una generació que ha tornat a una Església preconiliar.”

Les queixes pel nomenament de bisbes no catalans ve de lluny. El 1966 va néixer la campanya Volem bisbes catalans, en el moment que l'arquebisbe de Barcelona Gregorio Modrego Casaus va ser succeït per Marcelo González Martín. Van ser promotors de la campanya l'historiador, advocat i polític Josep Benet i l'expresident Jordi Pujol. Francesc, poc sensibleEl papa Francesc, que va tenir una gran acollida a l'Església catalana, comença a inquietar i a ser qüestionat per l'excessiva dependència del cardenal Omella, que és qui està dissenyant els bisbats catalans al seu gust i, segons els experts, al gust de l'Estat. Omella és amic de Francesc, a qui va conèixer abans que aquest fos papa en uns exercicis espirituals, i avui és el seu home a l'Estat. President de la CEE i membre de la congregació vaticana que tria els bisbes, és qui té l'última paraula.

A ningú se li escapa la bona relació que ha tingut fins ara Omella amb el PSOE i el PSC i, per contra, la seva mala relació amb els polítics independentistes. El seu enfrontament amb el president Puigdemont (l'expresident ho explica en el llibre M'explico, escrit amb Xevi Xirgo) i amb l'expresident Quim Torra són públics, així com la seva negativa a visitar els presos polítics quan eren a Lledoners, alguns dels quals són catòlics practicants declarats.

Els objectius d'Omella (per alguns, alta política) explicarien també els nomenaments dels bisbes auxiliars de Barcelona. Dels tres que ha triat ell entre els anys 2017 i 2020, només un és de Barcelona: Sergi Gordo. El bisbe Toni Vadell, avui greument malalt, va ser portat de Mallorca i Javier Vilanova, de Tortosa, cosa que va molestar els capellans de la diòcesi de Barcelona, que lamenten que el cardenal no els doni responsabilitats i vagi a buscar a fora en comptes de triar entre els preveres de la zona.

També és públic que Francesc no està còmode amb el procés de Catalunya. Ho explica en el seu llibre, Intrigues i poder al Vaticà, el periodista Vicenç Lozano, excorresponsal de TV3 a Roma, quan descriu la trobada que va tenir amb el papa: “No em parlis del procés, parla'm de Messi”, diu que li va dir. Des del 2013, que va ser escollit papa, Francesc ha designat 9 bisbes a Catalunya, entre els quals hi ha els tres auxiliars de Barcelona. Dels 6 titulars només dos són catalans: Joan Planellas, arquebisbe de Tarragona, i Salvador Cristau, bisbe de Terrassa. Només Planellas s'ha format a Catalunya. Els altres bisbes són el de Tortosa, Enrique Benavent, nascut a València i format a València; l'arquebisbe de Barcelona Joan Josep Omella, nascut a Aragó i format a Aragó, que va ser bisbe de Barbastro-Montsó quan es va iniciar el conflicte per les obres d'art de la Franja, i el bisbe de Lleida, Salvador Giménez Valls, nascut a València i format al seminari de València.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 05-02-2022, Pàgina 4

-El Punt Avui. Nacional 05-02-2022, Pàgina 4

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2094745-mes-bisbats-amb-episcopat-valencia-o-formats-a-l-estat.html>